

Hội Ngḥ Qục Ṭ ṿ Vịt Nam Ḥc ṿi cḥ đ̣ Hội Nḥp và Phát Trịn đ̣u tháng 12 ṿa qua ṭi Hà Ṇi, ṛt nhịu đ̣ tài đã đ̣c các ḥc gị tḥng tḥng ṭ trong ṇc ḷn ḥi ngọi, ngọi Vịt cũng nḥ ngọi ngọi qục tham đ̣. Trong ṣ các bài tham lụn có ṃt ṣ bài ṿ ṿi c Tḥ Cúng Ṭ Tiên c̣a ngọi Vịt Nam .

Tôi chú ý

đ̣n 2 bài c̣a ḥc gị Lê Đ̣c Ḥnh, Vịn Nghịn C̣u Tôn Gịo ṿi đ̣ tài “

Tḥ cúng ṭ tiên c̣a ngọi i Công Gịo

” và bài

“Nịm tin vào tḥ cúng Ṭ Tiên”

c̣a Phó GS TS Nguỵn Ḥi Loan thục ĐHQG Hà Ṇi.

Pḥi nói ngay ṛng các bài này vịt ṛt công phu và có công ṣu ṭm. Ṛt ḥu ích cho ṣ hịu bịt chung chung ṿ ṃt ṃt nào đó c̣a xã ḥi Vịt Nam hịn nay.

Ṛt tịc, các tác gị này đã không nói đ̣c ṭi sao ṿi ngọi Vịt, ṿi c tḥ cúng ṭ tiên còn duy trì mãi đ̣n ṭn hôm nay trong khi các dân ṭc khác ã nhịu ṇi trên tḥ gịi cũng có tḥ ḳnh ṭ tiên, nḥng ṭt c̣ các ṇn văn hoá c̣a ḥ đã x̣p đ̣, kéo theo c̣ ṣ tḥ ṭ tiên. Ṿy ṿi c tḥ ḳnh ṭ tiên cḥng có chi là dân ṭc ṭnh mà cḥ là ṃt ṣ mê tín đã ḷi tḥi c̣n pḥi ḅ đi.

Ṣ khác bịt ṇn ṭng là bên Vịn Đông (Tàu, Vịt, Nḥt, Hàn Qục) có ṃt bài ṿ là **VĂN Ṭ** đ̣ gịa ḅn bài ṿ c̣a Cao, Ṭng, Ṭ, Ṇ, x̣p theo khung ngũ hành, nghĩa là đ̣ ṭ ḅn pḥng, còn trung cung dành cho Văn Ṭ nḥ sau:

Nhân d T t nói v Th Kính T Tiên

Tác Giả: Vũ Khánh Thành

Thứ Tư,, 21 Tháng 1 Năm 2009 00:50

Ho

T

M c **TH** Kim

T ng **VĂN T** Cao

Th y

N

(N là cha. Khi còn s ng g i là Ph . Khi đã ch t g i là Kh o. Khi r c vào m u g i là N T là ông.

T ng là b c a ông.

Cao là ông c a ông)

“Chính s x p đ t này nói lên m t cu c cách m ng vĩ đ i đã x y ra m n Vi t Nho: nó b n đ i t c th ông bà theo ki u ma thu t (tin ông bà v ăn c a dâng cúng) đ v n lên đ t tâm linh g i là L Gia Tiên mà ý nghĩa cao nh t là th nhân tính, và ch c đ t này m i có l i x p bài v theo c c u ngữ hành.

Nó b u l m t cu c cách m ng trong ý nghĩa, khi n cho L Gia Tiên t n t i cho đ n nay, và còn có th tr nên m t nghi l có th c ch t.

Đ th y đ c ý nghĩa đó

(th nhân tính

)

cao sâu đ n đầu thì c n ph i b t hai ý nghĩa th p h n.

Ý nghĩa th p nh t là tin linh h n t tiên v h ng các c a đ m cúng, đó là tin t ng theo đ t bái v t.

Nhân ḍp Ṭt nói ṿ Tḥ Kính Ṭ Tiên

Tác Giả: Vũ Khánh Thành

Thứ Tư, 21 Tháng 1 Năm 2009 00:50

Ý nghĩa tḥ hai là ṭ lòng ṭ ng nḥ ông bà , ḅ u ṭ lòng tri ân tiên ṭ .

□

Ý nghĩa này thụ c luân lý, ai cũng có tḥ cḥ p nḥ n.

□

Còn ý nghĩa tḥ ba là tḥ nhân tính.

□

Đó là đ̣ t cao nḥ t mà văn hóa Việt Nho đã đ̣ t đ̣ c nḥ quan nị m ṿ con ng̣ i nḥ “ṇ i qui ṭ đ̣ c c̣ a tṛ i và đ̣ t” (nhân gị ḳ thiên đ̣ a chi đ̣ c).

□

Ṇ u tṛ i đ̣ t đáng tḥ thì ng̣ i là ṇ i qui ṭ đ̣ c c̣ a tṛ i đ̣ t cũng đáng tḥ ṿ y.

□

Đó là ý đã tṛ nên c̣ t cái cho ṇ n nhân cḥ Việt Nho đã đ̣ c ḅ u ṭ vào khung ngũ hành” (Kim Đ̣ nh - Ḥ n Ṇ c Ṿ i Ḷ Gia Tiên tr 29 -30 www.anviettoancau.net) .

Trong bài nghiên c̣ u c̣ a Nguỵ n Ḥ i Loan đã đi pḥ ng ṿ n nhị u ng̣ i, nhị u đ̣ a pḥ ng khác nhau, x̣ p đ̣ t nhị u quan nị m c̣ a nhị u gị i nḥ ng ṭ u trung đ̣ u căn c̣ vào ḷ i tḥ cúng thông tḥ ng bình dân ṭ c là tin linh ḥ n tiên ṭ c̣ n ăn ṭ tiêu xài nḥ ng̣ i ṣ ng, c̣ n gị i tị n ḅ c, qụ n áo, cho tiên ṭ . Các vua chúa thì c̣ n gị t các quý phi xụ ng âm pḥ ḥ u ḥ Vua, chôn theo tị n ḅ c c̣ a c̣ i cho Vua tiêu dùng. Đây là đ̣ t ḥ n ḥ c̣ p, gị i là Phách hay Vía, tuy ṃ t ta không xem tḥ y, nghe tḥ y nḥ ng ḥ n ṿ n đi ḷ i ḷ n ṿ n trong nhà đ̣ bang tṛ hay ṣ a pḥ t con cháu. Do đó có vị c đ̣ m cúng c̣ bàn cho ng̣ i cḥ t ṿ ḥ ng.

Đ̣ n ṃ t giai đ̣ n nào đó, con ng̣ i cho đó là hảo huỵ n, là đ̣ đoan mê tín. Cḥ t là ḥ t. Cụ c tranh lụ n có hay không có linh ḥ n ṭ n ṭ i sau khi xác đã cḥ t ? Các tôn giáo cho linh ḥ n ḅ t

Nhân ḍp Ṭt nói ṿ Tḥ Kính Ṭ Tiên

Tác Giả: Vũ Khánh Thành

Thứ Tư, 21 Tháng 1 Năm 2009 00:50

---

ṭ, không c̣n tịp ṭ ḷng tḥc ṿ t ḍng chi ṇa.

Cḥ c̣n c̣u nguỵn cho ng̣i cḥ t đ̣c tiêu điều mịn c̣c ḷc hay ṿ ḥng nhan thánh Chúa.

Tuy nhiên đó cḥ là gịi đáp theo ḷi tôn giáo và cḥ có giá tṛ đ̣i ṿi tôn giáo.

Trịt lý gia tiên không đ̣a ra ṃt gịi đáp cho chính ṿn đ̣ có ṿi không mà đ̣t tṛng tâm vào tác đ̣ng nḥm tṛn ṿn hoá chính ng̣i ṭ ḍng. Không bục pḥi tin có linh ḥn nḥng đ̣c coi là ṃi liên ḥ gịa ng̣i ṣng ṿi mụn tḥ ḥ đã qua cũng nḥ ṿi ḅn tính con ng̣i mà mình có nhịm ṿ phát trịn cho đ̣n cùng c̣c ṃi kḥ năng ṇi mình.

Vịc giáo ḍc con cái ṣng đúng đ̣o làm ng̣i, đ̣ng làm địm nḥc gia phong, theo g̣ng ṭ tiên ṣng ngay cḥt lành là tṛng tâm c̣a ngày Gị ngày Ṭt Vịt Nam và là ṇn ṭng c̣a vịc giáo ḍc gia đình.

Ṿn đ̣ tóm ṭt cḥ có nḥ ṿy nḥng đã là ṃt tranh lụn có c̣ máu đ̣ tḥt ṛi ṭi hàng trăm

Nhân dân Tít nói về Thánh Kinh Tin Tiên

Tác Giả: Vũ Khánh Thành

Thứ Tư, 21 Tháng 1 Năm 2009 00:50

---

ngàn ngi Vi t Nam cũng nh Trung Hoa vào nh ng th k tr c v i vi c c m đ o d d i nh t c a các vua quan th i nhà Nguy n.

Cu c tranh lu n gi a Dòng Tên (Dòng cao c p v văn hoá, h c v n tri th c cao) và Dòng Đa Minh su t 200 năm tr i.

Dòng Tên căn c vào Kinh Đ i n, thì cho r ng, vi c th kính t tiên đ c phép và không ph n i đ c tin Công Giáo.

Dòng Đa Minh căn c theo s th cúng n i đ i chúng thì cho r ng đó là mê tín d đ oan c n ph i lo i b .

Cu i cùng đ a t i Vatican cũng b Giáo Hoàng La Mã c m ng t t i n i ra v tuy t thông cho nh ng ng i Công Giáo tin vào L Gia Tiên. Vua Chúa Vi t Nam thì cho r ng theo Đ o Công Giáo là tà đ o, phá ho i phong t c văn hoá Vi t Nam c n ph i tr m quy t. T nh ng cu c bách h i lâu dài y, th c dân Pháp y c b o v Giáo Sĩ c a h và b o v ng i theo Gia Tô Giáo, Pháp đã xâm lăng n c ta. Mãi t i năm 1958 v i Công Đ ng Vatican II, La Mã m i công nh n vi c th cúng t tiên và cho phép ng i Công Giáo Vi t Nam th p h ng kh n nguy n cho ng i quá c ngay c trong nhà th .